

Hutbe, 13.10.2017

Helal ve Haram Bilinci

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ

إِنَّ الْحَلَالَ بَيْنَ وَإِنَّ الْحَرَامَ بَيْنَ وَبَيْنَهُمَا مُشْتَبِهَاتٌ لَا يَعْلَمُهُنَّ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ فَمَنْ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعَرْضِهِ وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَامِ كَالرَّاعِي يَرعى حَوْلَ الْحِمَى يُوشِكُ أَنْ يَرْتَعَ فِيهِ أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمَى أَلَا وَإِنَّ حِمَى اللَّهِ مَحَارِمُهُ أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَّحَتْ صَلَّحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ

Muhterem Müslümanlar!

Helal, dinimizde yapılması veya yenilip içilmesi yasaklanmayan, serbest bırakılan şey demektir. Allah ve Resulü'nün bir şeyin helal olduğunu belirtmesi veya işlenmesinde günah olmadığını bildirmesi o işin helal olduğunu gösterir. Helal kavramı, meşru, caiz, mübah tabirleri ile de ifade edilir. Haram ise kesin bir delille açık bir şekilde yapılmaması istenen ve yasak edilen fiillerdir. Haram, dinî bir kavramdır ve haramı tayin etme yetkisi Allah ve O'nun Resulü'ne aittir. Başka insanların bu konuda müdahale hakkı yoktur.

Helal ve temiz olan şeylerin yapılması, yenilmesi, içilmesi ve kullanılması noktasında Allah (c.c.) şöyle buyurmuş ve helal-haram duyarlılığına sahip olmayı, haddi aşmamayı ve takvaya ulaşarak topyekün bir kulluk sorumluluğu bilinciyle hareket etmeyi emretmiştir: **“Ey iman edenler! Allah'ın size helal kıldığı iyi ve temiz nimetleri (kendinize) haram etmeyin ve (Allah'ın koyduğu) sınırları aşmayın. Çünkü Allah haddi aşanları sevmez. Allah'ın size rızık olarak verdiklerinden helal, iyi ve temiz olarak yiyin ve kendisine inanmakta olduğunuz Allah'a karşı gelmekten sakının.”**¹

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) de helal-haram duyarlılığı hususunda şu uyarıda bulunuyor ve son derece önemli bir kıstas koyuyor: **“Helal olan şeyler belli, haram olan şeyler bellidir. Bu ikisinin arasında, halkın birçoğunun helal mi, haram mı olduğunu bilmediği şüpheli konular vardır. Şüpheli konulardan sakınanlar dinini ve iffetini korumuş olur. Şüpheli konulardan sakınmayanlar ise git**

gide harama dalar. Tıpkı sürüsünü başkasına ait bir arazinin etrafında otlatan çoban gibi ki, onun bu araziye girme tehlikesi vardır. Dikkat edin! Her padişahın girilmesi yasak bir arazisi vardır. Unutmayın ki, Allah'ın yasak arazisi de haram kıldığı şeylerdir.”²

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bu uyarıyı yaparken sadece haramdan ve harama yol açan vasıtalarından kaçınmaya değil; aynı zamanda haram şüphesi taşıyan işlerden de uzak durulmasına işaret buyuruyor.

Aziz Kardeşlerim!

Allah'ın çizdiği sınırlara riayet ederek, helal ve haram duyarlılığına sahip erdemli insanlar olunursa, başta insanlar arasında olmak üzere her alanda hak ve hukukun gözetilmesine vesile olacak bir insan nesli ortaya çıkarılmış olur. Böyle bir nesil, hayatın bütün alanlarında iyilik, doğruluk, istikamet, meşru ve helal kazanç elde etme gayretinde olur. Bunun neticesinde de toplumda huzur temin edilmiş olur.

Bununla birlikte, helal ve haram çizgisi sadece maddi alanda aranmamalıdır. Toplumun huzurunu bozan gıybet, iftira, insanların arasını bozma, insanların gizli hâllerini araştırma, yetim malına el uzatma, hırsızlık, gasp, faiz, kumar; alışverişi hileli yapma, eksik ölçüp tartma, kalitesiz mal üretip pahalıya satarak servet elde etme gibi her türlü gayrimeşru davranış ve kazanç yollarında da helal-haram çizgisine dikkat etmek gerekir. En önemlisi, ilk insanın cennetten kovulmasına sebep olan şeyin Allah'ın koyduğu bir haramın işlenmesi olduğu, tekrar cennete girmenin ise ancak helal ve haram çizgisinde kalmak ile mümkün olduğu unutulmamalıdır. Çünkü çağımızın küreselleşmiş sorunları karşısında daha kalıcı çözümler üretme sorumluluğu olan biz Müslümanların, bu sorumluluğumuz çerçevesinde Allah'ın sınırlarına riayet ve helal-haram duyarlılığımızı en üst seviyede muhafaza etmemiz son derece önemlidir.

Allah (c.c.) helal-haram sınırından ayrılmamayı cümlemize nasip eylesin.

